

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 50 „
Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni lehet az év folytatán minden hónap elején.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI HETILAP

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-HIVATAL: V. TIZED, SZLEMEN/CS-ÚTCA 5. SZ. TELEFON: 38. SZÁM.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árbejegyzés adatk.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Szabadelvűség?

A liberális politikai irány ismét vereséget szenvedett a főrendiházban, a mely pedig már a házassági jogról szóló törvény keresztül vitele által, ellenzékeskedő kedvében megtörve látszott.

Ugy is volt az, nemesak látszott, de az ez után következett négy szabadelvű törvényjavaslat tárgyalásánál oly mellékkörülmények merültek föl, a melyek miatt ezek közül három a főrendek által el nem fogadtatott, hanem az alsóházhoz — a nemzet közvéleményének igazi képviselőjéhez — visszautasított.

Baj is ez, meg nem is baj. Nem baj, mert hiszen a képviselőház minden valószínűség szerint egy jöttát sem fog engedni az általa már elfogadott törvényjavaslatokból, sőt azokat komoly méltósággal fogja a méltóságos főrendekhez visszaküldeni. És ha épen kellene, de ezt nem tesszük föl, megfogja tenni harmadszor is. Eképen minthogy a méltóságos főrendek egyáltalában nem komoly politikusok s politikai aktiójuk érvényesítésében a budapesti löversenyeknek sokkal nagyobb szerepe van, mint az összes politikai tudományoknak, a törvényjavaslatok sorsa, csakhamar kedvezően biztosítottattnak látszik.

Eddig — a házassági jogról szóló törvényjavaslaton kívül — a főrendek által is el van fogadva az anyakönyvek államosításáról szóló javaslat. Hátra maradtak tehát, a vallászabadságokról, az izraelita vallásról (receptió) és a gyermekek vallásáról szóló javaslatok. Az első nem kellett Román Miron görög keleti metropo-

litának, mert a protestánsok előbb voltak megnevezve ő náluk; ebbe a lényegtelennek látszó változtatásba aztán a miniszter is belement, t. i. előbb tette a görögöket, de ez meg már a protestánsoknak nem tetszett. Ez a kanapépör aztán oly módosításokat csúsztatott be, a melyek miatt a nagy többség, köztük gróf Csáki volt kultuszminiszter is, a már végig tárgyalt, keresztülkasul módosított törvényjavaslatot, teljes egészében leszavazta.

A második nem kellett a katolikusoknak, a harmadik nem kellett a protestánsoknak.

Igy aztán ezek szépen elbuktak, várván a mielőbbi feltámadást, a mi — mint hisszük — bizonynyal be is fog következni s így az a mi történt, a törvényjavaslatok sorsára nem nagy baj.

De baj az, hogy a főrendiházban ilyesmi egyáltalán megtörténhetik. Össze jön pár száz, de még annyi se, fő nemes, a kik nem képviselik sem a nemzet közakarátát, sem a szabadelvűséget, nagy részükben a tudományt sem, hanem képviselik egyes egyedül a saját gögőjüket, saját egyéni tetszés és nem tetszésüket.

A mult századokból itt felejtett eszmék képviselői. kik a haladás terén még azon túl is pár századdal vannak elmaradva; a kik — titokban — bizonynyal még most is szeretnék, hogy a mostaninál is nagyobb kiváltságokat gyakoroljanak; kik a parasztot most is szeretnék deresre húzatni, sőt — kitudja? — nem szeretnék-e a családok szentélyébe törvénnyel védett joggal betolakodni?

Ezek a: trotlik. Kevés bennök a hazafiérzés, sok a reakcionárius szellem.

Ne féljünk tőlük; nem kell ezek ellen forradalom, nem kell ezek ellen socializmus; a szabadelvűség szellője elsöpri őket, mint a fák megsárgult, lehullott levelét az őszi szél.

De más bajt is látunk a főrendiházban, azt ugyanis, hogy az egyházak ott hivatalból képviselve vannak. Mit keres a pap a politikában? Nem szebb, nem igazabb helye van neki a lelkiek gondozásában, hirdetve Jézussal, hogy az én országom nem e világból való? Soha sem szeretjük látni a papot, a ki magasztos, szent hivatásának glóriával övezett piedestáljáról le szállt a politika posványos talajára. És soha sem láttunk papot, a ki a politika mezején oly sikereket birt volna elérni, mint felényi képességgel és felényi igyekezettel egyházi téren elérhetett volna.

A papi hivatás méltó betöltése nem is férhet össze a politikai tevékenység sikeres teljesítésével.

Ime a protestáns egyházfők már megmetyelveztek a főrendiház pat-schuli-szagú levegőjében s — habár csak pillanatra is — egyik másik le-tántorodott a szabadelvűség igazán egyedül idvezítő ösvényéről!

Reformálni kell tehát a főrendiházat. Ne a születés, ne a hivatal, hanem a valódi képesség legyen a census. A felekezeteiket pedig mint ilyeneket, illetőleg azok képviselőit, egytől egyig ki kell tenni onnan.

K. L.

Sétautak és városrendezés.

— Vége. —

Kecskemét város gazdaközönségének szokása, hogy kiki a saját temploma előtt álldólgálva beszélget: így meglehetné azt a

temploma előtt elvezető corsó fái alatt és padjain.

A corsón a padok ingyenesek volnának, a sétatéren a zenepavillon és cukrászda körül lehetnének fizetéses székek, s ha a város sajnálná a költséget, bizonyosan akadna vállalkozó Kecskeméten, a ki egy cukrászda és sörészarnoképületet saját költségén is felépítené ezen a helyen, ha csak annak használata neki hosszabb ideig ingyenesen megengedtetnék, s ha egyszer a város a kiadásokat ezért nem sajnálná, építhetne idővel ezen teregre szép oszlopcsarnokot olyképe, hogy úgy a Beretvás-szálloda, mint a városháza és a templombazár felől egy-egy egyszerű oszlop fedett sétány szegélyezné a teret, míg annak közepét a cukrászda-hoz simulva egy három vagy négy oszlopsoros fedett sétány szelné ketté.

A reformátusok, az igaz, nem kapnának új templomot s az eddigi kaszinó népbank épületek is megmaradnának helyükön, de míg egyfelől valóságos kár volna olyan emeletes épületeket, mint ezen két utóbbi, mai napság Kecskeméten lebontani, addig a református templom ódon és kevéssé stilszerű kinézését illetőleg nem kell szemelől téveszteni, hogy Kecskemétnél jóval előrehaladottabb városok sem szoktak egy épületet pusztán azért lebontani, mert ódon kinézésű van és eredeti építésmódorukból, vagyis városuk eredeti alakjából tabularasat csinálni, hanem csak arra ügyelnek, hogy a benne való tartózkodás legyen kellemes s a város összbenyomása csinos.

Régi, ronda kis épületek nem állhatják meg helyüket, de egy régi templom mindég: legalább igazolja, hogy a város nem tegnapról termett és lakosai nem mindég éltek a maihoz hasonló viszonyok között.

A városnak inkább ott kell építkezésével közbelépni, a hol régi kis épületek akadályozhatnák valamely csinosnak ígérkező helynek egyöntetű fejlődését.

Es ezen szempontból kifogás alá esik Kerekes mérnök azon terve, mely szerint a Bóka-féle háznégyszög helyébe egy sétateret helyez.

A csongrádi-nagy-útca Kecskemétnél ez idő szerint, mondhatni legcsinosabb útcaja.

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCÁJA.

Epedés.

Jer, jer! nyugodj meg szivemen
Szép csöndesen . . .
Béke van a természetben,
Még a falevél sem rezzen —
Nem csobog a tó hulláma
Mindenen az álom árnya —
Árnya tiszta mély nyugalma
Csillagok fényében halva.

Jer! jer — nyugodj meg szivemen
Szép csöndesen
Oh! e szív, mely annyit zajlott
S mint a tenger nyugtalan volt . . .
Hogyha te borulsz le rája
Megnyugoszik bizonyára . . .
Több viharnak őh ne tedd ki
Hagyd nyugodni, hagyd pihenni!

K. Lajos.

reform. lelkesítővendék.

Arcisme:

Irta: Haris Andor.

— Ha ráérsz, jöjj el hozzám s tekintsd meg újonnan berendezett könyvtáramat; — mondta egy alkalommal Dezső barátom. És másnap elmentem hozzá, lévén nagy könyvbarát, s szemléltem a szebbnél szebb tartalmú — és kötésű könyveket.

Sok volt köztük olyan, a melyeket már olvastam, csak egy volt előttem teljesen ismeretlen, egy kis könyv, melynek hátuljára az volt nyomtatva: Arcisme.

— Barátom, — világosított fel Dezső — az egyszerű kis könyv. Ajánlom figyelmedbe, neked annak tanulmányozása nagy hasznodra lehet, neked, a ki mindenki iránt feltétlen bizalommal viseltetel. Az megtanít arra, hogy az arcokról leolvassd, kivel rokonszenvezhetel, kiből bizatsz és kitől kell tartózkodnod.

Alig hogy ezeket elmondotta, a másik percben már útban voltam hazafelé, kezemen boldogan szorongatva az aranyat érő kis könyvet, mely ezentúl meg fog óvni minden csalódástól.

Attól a naptól kezdve hat hónapon keresztül a nagyvilági zajtól teljesen visszavonultan éltem, minden perenyi szabadelvűséget az arcisme komoly tanulmányozására fordítva.

Hat hónap alatt annyira, megismerkedtem Lavater, az arcismerők atyjával, s ennek követőivel, hogy csak úgy komáztam velük. Az arcisme elméletét tökéletesen elsajátítottam, s nagy kíváncsisággal néztem a gyakorlat elé, mely bizony sokszor balul ütött ki, eddigi ismereteimet sok szomorú tapasztalattal gyarapította.

Estélyen voltam. A supé alatt velem szemben egy igen bájos szép hölgy ült, a kit arcisme tanulmányom médiumává tettem.

Az arcisménél fődolog a szem, az ajk, a homlok és az orr beható vizsgálata, aztán a mimika, mit különböző érzelmek befolyása alatt észlelhetünk a medium arcán.

En tehát egész este mást sem tettem, mint a kiszemelt szép hölgy arcát szemléltem, persze csak arcisme szempontból, észre sem véve kényelmetlen helyzetét és roppant zavarát, melyet beható vizsgálattal előidéztem.

S másnap délben beállít hozzám egy százados és egy főhadnagy, bemutatják magukat Tóth Rezső főhadnagy megbízottaként, kinek nevében elégtételt jöttek kérni, a miért tegnap egész este nejt fixiroztam!

Mentségnek nem volt helye.

Négy hétig feküdtem sebeimben, s örökké fogom viselni azokat a vonásokat, melyeket Tóth főhadnagy rajzolt kardjával arcomra.

Az oly nők, kiknek kék szemük s barna hajuk van, mély érzésűek, a szerelemben állhatatosak, bátran bizatsz bennük — mondja az arcisme.

No hát az én ideálom ilyen volt, s biztam is benne olvannyira, hogy — miután vizontszerezelméről biztosított — fel se vettem, hogy Toldi barátommal, a kit nemrégiben én vezettem be hozzájuk, szívesebben eltársalog, mint velem, hozzá sokkal barátságosabb, szívélyesebb, mint hozzám.

Mindezekkel annál is inkább nem törődtem, mert barátomban is rendületlenül biztam; hogyné, mikor fejebűjta ott, hol a baráti szeretet, ragaszkodás és egyeneslelkűség érzete székel, erősen ki volt domborodva.

S kérem, egy szép napon képéből kikelve, kiéhezett tigris vérszopó dühével ront be hozzám ideálom apja, s csak annyit szólt:

— Hová tette lányomat?!!

A másik pillanatban már a földön, kezével intézte hozzám kérdéseit.

Persze feleletemet nem értette meg, míg szét nem választottak bennünket.

Mikor a viszonyokhoz képest eléggé lecsendesedtünk, egy gondolat cikázott át agyam azon részén, hol a feltékenység honol, azt indítványoztam, menjünk el barátom lakására.

A gondolatot tett követte, elmentünk, a hol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a tekintetes úr ma délben sietve jött haza, s a szükséges dolgokat magához véve gyorsan távozott, mert lent a kocsiban nővére várt reá, a kivel sietősen elkeltt utaznia.

Barátom háziasszonya csak bámolt, mikor bennünket, a megtört szívű arcismerőt és a bánatos apát összehorolni és sirni látni! . . .

A vendéglőben, hova étkezni jártam, csaknem mindig magam ültem egy asztalnál. Egyszer egy elég jól öltözött úr jött

asztalomhoz, engedelmet kért, hogy velem étkezhessék. Azt mondta, hogy mérnök és most jött e városba.

Ismeretségünk után a harmadik napon kissé izgatottan jött ebédelni, s rövid beszélgetés után 15 forintot kért tőlem kölcsön. Azt mondtam neki, hogy majd ebédután!

Ezt csak azért tettem, hogy ebédközben arcát tanulmányozhassam, vajjon megbízhatom-e benne?

Szemei nyitottak, hosszúkásak és az orrfelöli részükön hegyesen végződők voltak, s ez ritka érelty fejez ki. Orrának a homlokával egyenlő hossza: szemöldökének tömörtésű; mind megannyi bizonyítékai a megbízhatóságnak. S ebéd után minden habozás nélkül adtam oda neki a kért összeget.

Az nap este nem jött el vacsorálni, sem másnap ebédre.

Este oda jött hozzám a vendéglős, s elszörnyűködve mesélt:

— Uraságodnak ugyancsak furcsa asztaltársra volt néhány napig! Nem más, mint egy veszedelmes betörő. Az éjjel egy ékszerüzletet tört fel, s már hurelkodott is onnan kifelé, mikor rajta csípték.

— Szent Lavater! — sóhajtottam fel — emberben ennyire még akkor sem csalódtam, mikor még téged nem ösmertelek!

A 15 forintot, mit annak a gazembernek kölcsön adtam, nem sajnáltam; de mennyi fáradság és utánjárásomba került, míg magam a törvényszéknél igazoltam, mikor kisült, hogy a pénz a betörő eszközökre én adtam neki!

Arcisme tudományom nélkül ezer akadályba ütköztem volna életpályámon, miket így szerencsésen kikerültem — mondja Lavater; én pedig azt mondom:

Arcisme tudományom nélkül ezer akadályt kerülhettem volna el életpályámon, mikbe így szerencsétlenül bele-
ütköztem.

Éppen ezért ennek megnyitása, vagyis a Bóka-féle háznégyszög lerombolása oly célból, hogy a collegiumtérrel a csongrádi-nagy-útra ne egy kerülő úton, hanem egyenesen lehessen jutni, mint a collegiumtér egyenes folytatásába, minden városrendezésnek első feladata.

Tagadhatatlan azonban, hogy Kecskemét még nem olyan pezsgő életű város, melyben lehetne számítani arra, hogy a Bóka háznégyszögből a csongrádi-nagy-útra folytatására, nem szükségelt rész s a most mellette két oldalt elvonuló utcák, mint a csongrádi-nagy-útait szegélyező beltelkek rövid időn belül felépítenek.

Kerékes mérnök, úgy látszik, ezen nehézség megoldásául tervezte a csongrádi-nagy-útait ismét elzáró sétateret.

Amde így az Aradi-útca és a Szolnoki-út felé a collegiumtérrel vezető kis útca házáinak felépítésére még kevésbé lehetne számítani s ha már a megnyitandó csongrádi-nagy-útca, a Bóka háznégyszög helyén keresztül vezető részének tisztelenségétől tartunk, akkor ezt a jövő fejlődés útjának elvágása nélkül az útca két oldalára jutó üres háztelkek parkirozása által tehetjük.

A városnak azonban itten egyebet kellene tennie.

A színház építését a szentháromságtérre határozták, de itten az a ferencendiek kertjét szegélyező falnak nézne s a jelenlegi rendőrségi épület és szentháromságtér által alkotott parknak közepére jutva, a jövőre való beépítés lehetőségét aránytalanul nagy területtel vonná el.

Ezen terv elfogadásával Kerékes mérnök a reménybeli megyeházának helyét a jelenlegi ideiglenes városháza, az öbesterház helyén jelölte meg.

A megye háza ezen a helyen elzárna a kistemplomtérre a ferencendiek kertje s a jelenlegi rendőrségi épület folytatásában ez idő szerint igen könnyen vezethető utat s ezenfelül mint szükségképpen legalább is akkora, ha nem is olyan cifra épület mint a városháza, nem érvényesülne egy út végén, a hol egész frontja nem volna látható, úgy, mint a jelenlegi rendőrségi épület és a szentháromságtér által alkotott téren.

A színházat ezért erre a térre nem építeném, hanem fenntartanám azt a megye háza számára s ha Kecskemét megyeszékhely nem lenne, akkor idővel oda termény árcsarnokokat lehetne emelni.

Mindkét esetben, de különösen abban, a melyet szívesebben hiszünk, hogy t. i. Kecskemét megyeszékhely lesz, a ferencendiek könnyen és haszonnal foguak egy szép emeletes bérházat emelhetni kertjük erre néző falának helyébe, míg a színház szomszédsága erre egymagában indokot nem képezhet.

Kecskemét városának a színházat a csongrádi-nagy-útca azon részére kellene építtetnie, mely annak a Bóka háznégyszög helyén keresztül vezetése folytán az ezen háznégyszög fennmaradó része és az a mögött levő tér által az Aradi-útca felé képezetnek, természetesen szabályoztatván a szükséges mértékben annak környéke is.

A színházzal szemben volna építendő az öbesterház folytatásában levő Szappanos-féle ház kisajátításával, ezen teleknek a szabályozott csongrádi-nagy-útca vonaláig vitele s az öbesterház telkének kertül hozzácsatolása mellett, a kaszinóépület.

Tisztában van e sorok írója avval, hogy ezen terv sokak által rendkívül költségesnek fog találtatni.

Amde vagy akarjuk a várost csinósítani vagy nem.

Ha csinósítani akarjuk, akkor a csinósítást csoportonként kell, hogy végezzük.

Ha lebontjuk a Beretvás-szállodától a református templomig terjedő házesorportot, de meghagyunk annak egyik oldalán egy alacsony, régi házból beugró részt, a helyett, hogy a vígadót építenők helyére, a vígadót és a színházat a rendőrségi épület helyére a szentháromságtérre építjük, mert ez a hely a legelősebb, ha a Kozma háznégyszöget nem bontjuk le, ha a református templombazár s a jelenlegi kaszinó és népbanképületek közötti teret nem fásítjuk be, mert hiszen ez pénzbe kerül, ha a Bóka háznégyszöget még kevésbbé bontjuk le, mert hiszen ez csinósab házból áll, akkor hiába költünk százezreket városházára, vígadóra, színházra, úgy fog kinézni városunk, mint egy mezitlábás vándor cigányasszony, a ki piszkos, rongyos ruhájára egy szép selyem kötényt s piszkos karjaira meg borzos fejére drágaköves arany karpereceket, fülöngyöket és diadémeket rakna. Az idegen, a ki városunkat meglátná elmondaná rá, hogy ronda parasztváros.

Nem lehet ide is, oda is eszipp-csupp egy-egy drága középületet építenünk s környeztetét évtizedekig a régi állapotban hagynunk, mert evvel a város emelését s vonzóvá tételét nem érjük el.

Miután tényleg a város nem változhatik át minden pontján egyszerre hanem ahhoz évtizedek kellene, arra kell törekednünk, hogy addig is, a míg a többi részük utánunk

fejlődne, egyes részeinek adjunk olyan kinézést, mely városunkat idegenek előtt is rokonszenvesse teheti.

A két piactér olytán átalakítása, a mint vázoltam, megtenné ezt a szolgálatot, útcaja azonban nem igen volna, mellyel városunk ezt a célt hamarosan elérhetné, mert a sugárút a jövő zenéje: a míg az kiépül, arra évtizedek kellene.

Egy olyan útca, mely alkalmas rokonszenves benyomást tenni az idegenre is, a csongrádi-nagy-útca.

Rontja azonban ennek hatását a Bóka-féle háznégyszög, melybe az ember minduntalan belebotlik.

Ha ezt lebontanák és a csongrádi-nagy-útca a színház- és a kaszinó épületek, vagy a kaszinó helyett egy más emeletes középület odaépítésével s a collegiumtér belé olvasztásával egy beépített szép nyílt utcává tennék, akkor Kecskemét méltán igényelhetné megyeszékhellyé válását.

Lenne két szép tere és egy szép útcaja, melynél redesen egy vidéki város nem igen rendelkezik többel.

A kaszinó épületnek kerttel ellátását is azért tervezte e sorok írója, mert azon osztálynak ide vonzására, mely redesen a megyének vezető elemét szokta alkotni, a nyilvános szórakozási helyek alkalmas voltán kívül mi sem volna alkalmasabb, mint a modern kor igényeinek megfelelőleg berendezett kaszinó, melynek nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezi egy a szabadban való tornajátékoknak, mint a lawn-tenisnek stb. gyakorlására alkalmas kert.

A mint ezen szabályozási munkálatok be volnaak fejezve, Kecskemétnek összes erejét nem többé a kisajátításokra, hanem vasútvonalak építésére kellene fordítani.

A Kecskemét fülöpszállási vonal helyett e sorok írója szívesebben látta volna a Kecskemét Kis-körösít, mint a mely hivatva lehet Kalocsán és Új-Dombóváron át az egyenes összeköttetést Fiumével létesíteni, ám ha inkább akadt vállalkozója az elsőnek, legyen meg az is minél előbb. Egy másik egyenes összeköttetésre kellene törekedni a Tiszán át Szarvassal s onnan akár Törkevény, akár Gyomán és Dévaványán át Püspök-Ladányval, hogy így Kecskemétről Debrecenbe s onnan tovább Oroszország-felé direct lehessen eljutni.

Igy Kecskemét az alföldi gyümölcs- és terménykereskedés egyik főpontjává válna, a melynek bankjai és pénzügyezetei, helyesen vezetve, a termelést is folyvást nagyobb területeken tehetnék intenzívebbé s a melynek többi útcai is csakhamar utóérnek esziban az eredetileg szabályozás alá vett tereket és utcákat.

Általában az egész város szabályozási tervét el kellene készíteni, még pedig olyképpen, hogy az a jövő fejlődésre figyelemmel annak alakját egyszer s mindenkorra vagy legalább is harmincz esztendőre megállapítaná anélkül, hogy azon további változtatások tehetőek volnának.

A vásári-nagy-útca szabályozási tervét pl. olyképpen kellene készíteni, hogy az a városháza és kath. nagytemplom körül indulva egyenesen annak azon részére vezetne, mely tovább egyenes vonalban visz a gyalogsági laktanya mellett el; a Jókai-útca a piactér induló részét olyképpen, hogy az a takarékpénztár egyesület bérháza által adott irányval parallel indulva a görög egyház telkének s a Sárközy- és Szalontai-féle házaknak átvágásával jutna a Gyenes-térre. Azonban mindezen szabályozások csak idővel olyképpen volnának keresztül viendők, hogy a város egy állandó évi általános-összeget szavazna meg szabályozásokra, mely a szerint volna az idővel kisajátítandó jelzett ingatlanok tulajdonossai között felosztandó, a mint azok a kisajátítási területbe eső házaik helyett, a szabályozási vonalba vagy más helyen újakat építeni akarnának, s csakis akkor fordítatnék valamely területnek tulajdonossá akarata ellen kisajátítására, ha önkényes jelentkező nem volna, vagy a szóban forgó terület valamely útca végleges szabályozását egyedül akadályozná. Először azonban mindenik útcaiban csakis az útca azon oldalán volnának a szabályozási vonalba eső építkezések megengedendők, mely az útca addigi vonalánál hátrább esik és így kisajátítást igényel, a másik oldalán mindaddig, a míg az egész szembe eső oldal nincsen a szabályozási vonalon, továbbra is csak a régi vonalon volnának építkezések engedélyezhetőek, ha csak az nem egy elenyésző esekélyességű eltérést mutatna.

Egy ilyen általános szabályozási terv keresztülvitele tagadhatatlanul sok költséget okozna, ha mindjárt a melléküteleknek nem is kellene oly radikálisan eljárni, mint a vásári-nagy-útca, a most hamarosan szükséges építkezési és szabályozási költségek viszonylag csakugyan rendkívül nagyok, de míg egyfelől a város a két tér és a csongrádi-nagy-útca minél előbb megvalósítandó szabályozásának és építkezéseinek költségeire bizonyára kapna olcsó kölcsönöket kényelmes törlesztési módozatra s esetleg Budapesten levő háza is el volna adható, a

mi 250,000 forintot csak hozna, addig mind-ezen kiadások bizonyára meg fogják hozni kamataikat, mert a városi ingatlanok értéke azon mértékben fog nevelkedni, a mint az fokozottabb mértékben lesz vidéki központ, a megyei és pezsgő kereskedelmi élet székhelye.

Azok a földbirtokosok, a kik félnek megterhelhetőségüktől, mely aligha fog túlságosan emelkedni, hasonlítsák össze ingatlanai értékét azzal, a melyet ugyanazok a vasútnak legelső Kecskeméti építéskor képviseltek és mondják meg igaz lelkiükre, mennyivel emelkedtek terheik azóta, ha azokat a tökéérték emelkedéséhez viszonyítják? *Non quis, sed quid.*

IRODALOM.

— Felhívás előfizetésre. Régen érzett hiányon akarunk segíteni, midőn Lamménais Ferenc Róbert a *Népkönyv* (Livre du peuple) c. munkáját magyar nyelvre fordítva közelebb hoztuk. Valóságos kincs ez a segítség népek s intő és útmutató azoknak, a kik a népek sorsát intézik. A népek, mely a különféle szocialis áramlatoktól ide-oda hányva, vigasztaló és vezér nélkül szükülködik: e könyv orvossgot nyújt bájában, reményt ad esüggedésében, fentartja hitét a kételkedésben, a gyűlölködés ellen szeretetet csepegtet szívébe. A hatalmasoknak erős leckét ad önzésük miatt, felsorolja az eszközöket, a melyekkel a nép helyzetén segíteni lehet és kell s megmutatja az utat, mely az egyetemes emberszeretben a szabadság, egyenlőség, testvériség magasatos eszméinek megvalósításához vezet. Sem a nép, sem a hatalmasok házából nem szabad e nagybecsű könyvnek hiányoznia. Előfizetési ára 1 korona, amit legelőszérűbb postautalványval, vagy levélbélyegekből megküldeni október 15-ig a kiadóhoz Eislér G. Budapest, VI. ker., Andrassy út 31. A ki 10 előfizetőt gyűjt, annak tiszteletpeldányval szolgálunk. Előfizetők a könyvet bérmentve kapják. Eislér G. könyvkereskedése Budapest, VI., Andrassy-út 31.

— „Elet.” A forradalom lázas napjai óta aligha produkált a magyar irodalom olyan szabadszájú, de a mellett a napi termelés színvonalán magasban föllemelkedő lapot, minővé az „Elet” f. e. okt. elsejétől alakult. A csöndben megjelenő havi, majd félhavi folyóirat egyszerre az aktuális teljes fokoval s régi barátai előtt jól ismert és csodált szókimondó voltának fokozott mértékével lép a világ elé, mint hetilap. Első száma élen egy gyűjtő szöveget intez a magyar közvéleményhez, melyet minden liberális embernek olvasnia s emlekeibe kellene vésnie. A szerkesztő és kiadó, Vikár Béla Új korszak című beköszöntője pedig a jövőnek nagy átalakulásaira készít elő s a szocialis reformalkotást sürgeti. Endrői Sándor, Az idő címen gyönyörű aktuális költeményt írt. Zempléni Árpád a Természet papját — a tudósokat — dicsőíti, szemben az egyház papjaival. A kitűnő Szemle rovat vele van a legerdekesebb isziderű közleményekkel, Sator egy éles irodalmi áttekintést ad a jelenkori magyar irodalomról, Herrmann Antal dr. a házasság fejlődését ismerteti vonzón és érdekesen. A színház és az Irodalom c. rovat oly gazdag, hogy már ezek is fényes tanúságot tesznek az „Elet” életrevalósága mellett. Az ép most megjelent 2. szám meg föllélel az első érdekes tartalmával, melyből a következőket emeljük ki: Wekerle Sándor, Porzolt Kálmántól, a jeles publicista intim közleményeket ad a nagy államférfiúról, ki ma is az egész ország érdeklődésének középpontjában áll. Irodalmi áramlatok. (Nemzeti szemle, magyarság) címen Sator toltatja tanulmányát a jelenkori litteraturáról, kiemelve Kozma Andor és Tóth Béla kitűnő érdemeit az irodalom nemzeti szellemű, jó magyar ápolása körül. A „Szemle” című, aktuálisokkal tele rovat a felekezeti külföldiessel, az anarhistá német katonákkal, gróf Károlyi István nyitrai beszédével, Hock János legújabb szereplésével, Schlauch Lőrincsel, az Orley-lettel stb. foglalkozik. Irodalmi rovata részletes és beható kritikát tartalmaz Silberstein Adolf műveiről és Benedek Elek eredeti regényéről. A színház rovatban az opera újdonságait ösmerteti. E lap előfizetési ára 1 évre 5 frt., 1/2 évre 2 frt 50 kr., 1/4 évre 1 frt 25 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mozsár útca 8.

— „Jókai Magyar Nők Lapja”-nak e heti száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg, mely társadalmi és politikai körökben is nagy feltűnést keltett. Kiemeljük e számból Beksics Gusztáv remek leírását, Bodnár Zsigmond aethetikai fejtegetését, Bogdanovics György remek tárcáját, Keleti Ö. Lajos vezércikkét Gróf Károlyi Istvánról stb. stb., továbbá a modern technika vívmányairól tanúskodó gyönyörű illusztrációkat. Ez a szíves kiállítás és nagy tekintélynek örvendő hetilap legközelebbi száma nagyérdékű közleményt hoz Erzsébet királynéről. A „Jókai Magyar Nők Lapja” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Sip-útca 4. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 75 kr.

— „Magyar Világ” cím alatt egy rendkívül élen és hazafias szellemű áthatott képes családi lap indult meg, mely irodalmi színvonalon álló gazdag tartalmával nemesak az olvasóközönség nagy zömét hódította magához, de felkeltette az irodalmi körök érdeklődését is, s ma a Magyar Világ legtekintélyesebb és legelterjedtebb szépirodalmi néplapja Magyarországnak. Ez a hazafias irányú derék lap most lépett második évfolyamába, s mint a hozzánk beküldött mutatószámokból látjuk, nagyon méltó arra, hogy hazánk első képes néplapjának nevezzük. Főszerkesztője Boross Vilmos regényíró, kinek fényes tollát az egész ország ismeri. A Magyar Világ új évfolyamának első száma a következő gazdag tartalommal jelentek meg: „Parasztkirály.”

Történeti regény. Irta: Boross Vilmos. „A miniszter anyja.” Irta: Tolnai Lajos. „A magyar ördög.” Irta: Mikszáth Kálmán. „Egy anyai szív regénye.” Társadalmi regény Pápay Zoltántól. „Esküvőn.” Román. Varsányi Gyulától. „A bujdosó magyar vezér.” Palágyi Lajostól. „A szőszegő.” Irta: Tóth Béla. „Kenyer útán.” Kisteleki Edétől. Ajánljuk ezt a jeles szépirodalmi képes néplapot olvasóink szives figyelmébe. A Magyar Világ megjelen hetenkint egyszer két nagy iv tartalommal. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr., mely összeg a lap kiadóhivatala Budapest, Erzsébet-körút 32. szám alá küldendő. Mutatószámot ingyen és bérmentve bárkinek küld a kiadóhivatal. Egyes számok minden könyvkereskedésben és könyvtárnál rendelhetők és kaphatók.

HIREK.

— Kinevezések. Dr. Magyar István jogtanár a kecskeméti kir. ügyészséghez alügyésznek, dr. Kecskeméti Emil pedig Budapesten albírónak nevezetett ki. Dr. Magyar hivatalát legközelebb elfoglalja. Öszintén gratulálunk mindkét megérdemelt előléptetéshez.

— Esküvő. Kapy Lajos helybeli törv. bíró f. hó 6-án vezette oltárhoz Budapesten, a Kálvin-téri ref. templomban Csilléry Malvint, Csilléry Kálmán kir. táblai bíró leányát. Az esketést a vőlegény unokatestvére, Ujj József késmárki ref. lelkész végezte. A lakodalomra innen felutazott Csilléry Benő jogakadémiai tanár, a menyasszony nagypapja is. A fiatal pár még az este visszatért Kecskemétre.

— Jönnek a színészek! Pesti Ihsz Lajos társulata, mely most Cegléden játszik, f. hó 20-án jó ismét körünkbe. A nyári saizont jó eredménnyel töltötték el s több újdonságot teljesen betanulva hoznak magukkal. A társulat névsorát s a bérletre vonatkozó tudósítást legközelebb közzé teszik.

— Gyászrovat. Súlyos csapás érte városunk közbecsülésben álló főügyészét Zombori László urat és családját f. hó 8-án. Blank a leányuk ifjúsága hajnalán, alig 17 éves korában — a szabadkai nőképezésében — hagamáz következtében meghalt. Egy kedves lányka hunyt el ismét... Még sajtó a seb, fűtelen a sir, még az első koszorúk sem hervadtak el másik kis leányuk sirdombján és ime új áldozatot követelt az ég. Angyal kellett az Istennek, angyal kellett! És csak Ó a világ bölcs kormányzója nyujthat vigaszt a fájdalomtól annyiszor sulytott szülők és szerető testvéreknek. A drága halott Szabadkán alussza örök álmát. Az engesztelő szent mise-áldozat itt Kecskeméten f. hó 12-én 9 órakor tartatott meg a róm. kath. anyateplomban, melyen a gyászoló családon kívül a jó barátok és ismerősök nagy számban, a Kecskeméti Jótékony Nőegylet pedig mint testület jelenlét meg. Öszinte részvétünket ez utón is küldjük a gyászoló családnak. — Ö z v. Krizsán Józsefné szül. Bruckner Rozália asszony, rövid özvegység után követte férjét a halálba. Élte 53-ik évében e hó 9-én este 10 órakor hunyt el, rövid szenvedés után. Temetése nagyszámú közönség részvéte mellett 11-én délután 4 órakor volt. Halálát gyermekei, testvérei, veje és unokája gyászolják. Béke és áldás lengjen poraik felett.

— A szülők figyelmébe. Örvendtes tudomásunkra jutott, hogy Berkovics Arnoldné úrnő, Berkovics Arnold főreáliskolai tanár úr neje, német, francia és zongora tanfolyamot nyit leányok számára. Azt hisszük, hogy a kik a tanítónői pályára készülnek, vagy a zongorában és nyelvekben magukat teljesen kiművelni akarják, szívesen használják majd fel a jeles képzettségű tanítónő nyujtotta alkalmat.

— Tánckiskola megnyitás. Bodnár Sándor táncitanító a régi Gresner-féle tánc iskolában, mely a Szabó-céhában van, a tanítást e hó 20-án kezdi meg. Beiratásokat elfogad II. tized Rózsa-útca 336. számú lakásán.

— A bor árak Nagy-Körösön magasabbak mint nálunk. Ott egy hektó must 14—15 frt. Megemlíthető, hogy Vajkó György úrtól egy hektó 1886. évi közönséges homoki bort, nem régen 50 frtért vettek meg.

— Ajándék a 48-as körnek. Mint értesülünk, Bartók Lajos képviselő úr a 48-as körnek 120 kötet könyvet ajándékozott, valószínűleg a március 4-iki liberális nagygyűlés alkalmával a kecskeméti deputáció részéről őt ért kitüntetés meghálálása fejében. Ha egyébiránt ezek, a tisztelt képviselő úrnak el nem mondott országgyűlési beszédei, úgy a 48-as kör még további szálitmányokat is várhat.

— Mellbetegek és szivbajosok figyelmébe. Dr. Lőrinczy Ferenc budapesti ismert tudós és sziv-specialista, gyógyintézetét a téli évszakra Gődöllőre Budapest lakására (zöldfa-útca 43.) helyezte át. Tüdöbetegek oltással, szivbajosok pneumatica kezelteknek,

